

Stanówka owiec – przygotowanie zwierząt

Autor: mgr inż. Marta Iwaszkiewicz

Data: 30 listopada 2020

Jesień to czas wprowadzania tryków stadnych i rozpoczęcie stanówki owiec. Warto porządnie do tego przygotować stado maciorek. Kontrola masy samic, ocena kondycji, przegląd i analiza dokumentów, przygotowanie pod względem zaopatrzenia organizmu w witaminy i mikroelementy. Kilka podstawowych czynności, które przygotowują stado i hodowcę do przyjęcia w poczet stada zdrowych i żywotnych jagniąt, a maciorki pozostawić w dobrym zdrowiu i dobrej wydajności w laktacji.

Owce to zwierzęta dnia krótkiego, co oznacza, że mimo znacznego udomowienia zachowały się u nich sezonowe zmiany rozrodcze. Sezonowość ta skutkuje wzmożoną aktywnością płciową w okresach skracania dnia, czyli w okresie jesiennym. Dlatego właśnie stanówka u owiec jest przeprowadzana najczęściej w czasie kończącego się lata i początku jesieni. Zmiany związane z aktywnością płciową są bardziej widoczne u samic niż u samców i pojawiają się 18–21 dniowe cykle rujowe. Samice są zainteresowane trykami, wykazują odruchy tolerancji. Natomiast u tryków możemy zaobserwować zwiększenie objętości jąder.

Dobre przygotowanie do stanówki owiec

Czas stanówki to bardzo ważny moment>Dobre przygotowanie do stanówki owiec

nówka jest istotnym początkiem sukcesu hodowlanego. Należy się do niej dobrze przygotować pod wieloma względami, ale przede wszystkim należy do niej dobrze przygotować owce.

Jako hodowca owiec będących w programie zachowania ras rodzimych kieruję się wytycznymi, które każdy hodowca znajdzie dla swojej rasy na stronach [Instytutu Zootechniki w Balicach](#). Jednakże zachęcam wszystkich [posiadaczy owiec](#) do stosowania „dobrej rutyny” hodowlanej, jaką jest ważenie i ocena kondycji owiec przed stanówką.

Ważenie i ocena kondycji owiec

W zależności od rasy owce mogą ważyć między 20 a nawet 100 kg. Warto więc posiadać odpowiednią wagę przepędową, która ułatwi hodowcy pracę. Jeśli jednak hodowca nie posiada wagi, dobrze by ocenił kondycję owiec. Ocena taka jest bardzo subiektywna. Jednak należy się kierować pewnymi standardowymi wytycznymi. Najlepszym sposobem jest omacanie lędźwiowego odcinka kręgosłupa i warstwy tłuszczowej tej okolicy oraz ocena w skali 5 punktowej, gdzie ocena

1–2 to znaczne wychudzenie, natomiast ocena 5 to zbyt duże otłuszczenie. **Idealna kondycja w momencie stanówki u owiec to kondycja określona punktem 3.**

Oględziny zwierząt przed rozpoczęciem stanówki owiec

Analiza stada przed stanówką to nie tylko ważenie i ocenienie kondycji, choć jest to kluczowy element pracy ze stadem. Mając w rękach każdą owcę możemy łatwo sprawdzić resztę ważnych części ciała tj. uzębienie, stan kończyn czy stan wymienia. Należy pamiętać, że na prawidłowy rozród zwierząt składa się kilka czynników. Nie tylko dobra kondycja, która może świadczyć o dobrym zaopatrzeniu zwierzęcia w składniki pokarmowe. Kontrola uzębienia to uzupełnienie wiedzy o tym, czy owca poradzi sobie jako matka w kolejnej laktacji (to jest ważne w stosunku do owiec starszych).

Zmiany związane z aktywnością płciową są bardziej widoczne u samic niż u samców i pojawiają się 18–21 dniowe cykle rujowe

fot. mgr inż. Marta Iwaszkiewicz

Stan wymion owiec

Kolejną bazą danych są wymiona. Należy pamiętać, że młode owce-matki po zakończeniu karmienia w znacznym stopniu resorbują wymię. Im starsze owce, tym wymię dłużej pozostaje obwisłe i tym większe niebezpieczeństwo jego dysfunkcyjności. Zdrowe wymię owcy przed stanówką powinno być albo przyległe do powłok ciała (młode matki), a jeśli już widzimy jego wyraźne zaznaczenie to powinno być ono miękkie o delikatnej zdrowej skórze, bez wyczuwalnych grudek, zgrubień i narośli.

Stanówka owiec – słowniczek

- Maciorka – samica owcy.
  - Przystępka – młoda owca dopuszczona pierwszy raz do stanówki.
  - Tryk – samiec hodowlany.
  - Stanówka – czas, w którym dokonuje się rozrodu owiec.
  - Flechmen – odruch u>Stanówka owiec – słowniczek
- nne zapachy z do narządu lemieszowego.
- Cięża u owiec – 155 dni.

Stanówka owiec – systemy krycia

1. **Krycie wolne.** Jest to system nienadzorowany i można go stosować wyjątkowo w owczarniach towarowych. Tryki przez cały okres trwania sezonu rozplodowego przebywają razem z matkami. Wadą tego systemu jest niemożność ustalenia pochodze>Stanówka owiec – systemy krycia
- a 1 tryka nie należy przydzielać więcej niż 25 macierek.
2. **Krycie haremowe.** Polega na pozostawieniu przez sezon rozplodowy tryka z grupą wybranych macierek. Ten sposób umożliwia dobór rodziców i określenie pochodzenia potomstwa. Na 1 tryka przydziela się 25–30 macierek (często określa to program danej rasy).
3. **Krycie z ręki.** Pozwala na dokładne określenie pochodzenia, dobre wykorzystanie tryka i ustalenie terminu krycia, a tym samym umożliwia przewidzieć dzień porodu. Wyszukane grzejące się maciorki kryje się wyznaczonymi trykami zgodnie z wcześniej ustalonym planem krycia. Ten system jest jednak najbardziej pracochłonny.

Tryk i maciorka w grupie podczas stanówki owiec – znacznik pokrycia na zadzie maciorki

fot. mgr inż. Marta Iwaszkiewicz

Dla ułatwienia obserwacji w systemach krycia innych niż krycie z ręki, zalecane jest stosowanie znaczników dla tryków. Podczas skoku kopulacyjnego znacznik umieszczony na mostku tryka zostawia ślad na zadzie maciorki. W ten sposób można rozróżnić, które maciorki zostały pokryte trykiem a- b lub c w przypadku krycia wolnego. W kryciu haremowym dla bardziej szczegółowych obserwacji, kolor znacznika można zmieniać trykowi w grupie np. co 3 dni. Wtedy z dużą precyzją można wyznaczyć przybliżony czas wykotu.

Postępowanie z trykiem podczas stanówki owiec

Instynkt rozrodczy i chęć zachowania gatunku to jeden z najbardziej rozwiniętych instynktów w świecie zwierząt. Należy o tym pamiętać, kiedy tylko samce rozplodowe znajdują się w stadzie/grupie maciorek. Niezależnie, czy hodujemy malutkie wrzosówki, czy duże owce mięsne siła uderzenia tryka broniącego swego haremu jest ogromna. Postępowanie z trykiem podczas stanówki owiec

czy codziennych pracach w haremie. Najlepiej w tym celu stworzyć osobne tymczasowe wygrodenie dla tryka, żeby nie miał możliwości ataku z zaskoczenia.

Stanówka u owiec to czas około 2 miesięcy. Tryki muszą przebywać z maciorkami co najmniej 2 cykle rujowe. Jest to czas, który hodowca powinien poświęcić dyskretną obserwację i rozpocząć przygotowania na sezon wykotów.

Czy artykuł był przydatny?

Kliknij na gwiazdkę, by zagłosować

-
-
-
-
-

Submit Rating

Ocena 0 / 5. Liczba głosów 0

Na razie brak głosów. Możesz być pierwszy!